

El document del mes de juliol de 2023 de l'AMR

Nosaltres hi posem els terrenys!

El testimoni gràfic de la urbanització de Santa Margarida

Dades arxivístiques

CAT AMR 16. Col·leccions fotogràfiques, col. Joan Torres Ponsí, imatge aèria de la urbanització de Santa Margarida. Número de registre 28.660. Any 1966.

CAT AMR 16. Col·leccions fotogràfiques, col. Joan Torres Ponsí, grup de treballadors durant les obres d'urbanització de Santa Margarida. Número de registre 28.624. Any 1966.

CAT AMR 16. Col·leccions fotogràfiques, col. Joan Torres Ponsí, fragment de dos picapedrers, un dels quals menor, durant les obres d'urbanització de Santa Margarida. Número de registre 28.627. Any 1966.

Història arxivística

El dia 13 de febrer de 2023 es formalitzava la donació que les germanes Magda, Rosa Maria i Núria Torres Berta varen efectuar de la documentació professional del seu pare, el senyor Joan Torres Ponsí (Roses, 1929-2015), que havia sigut l'encarregat de les obres

d'urbanització de Santa Margarida. En dues tongades, dels dies 17 de gener i 2 de febrer, va ingressar a l'AMR diversa documentació que es va utilitzar durant el procés d'urbanització de Santa Margarida. Hi havia 15 plànols fets servir a peu d'obra; un plànol antic de la zona de 1844; un llibre diari de les despeses de les obres, dut per l'esmentat encarregat, que comprenia el període del 4 de setembre de 1965 al 30 de novembre de 1973; i, finalment, una interessantíssima col·lecció de 62 fotografies que permeten documentar les obres de la urbanització, 20 de les quals corresponen a la visita que el dictador Francisco Franco, acompanyat per la seva patoleia habitual, va realitzar a la finca que un acòlit seu li havia regalat a l'esmentada urbanització.

La col·lecció d'imatges, atès el seu valor per documentar el procés de les obres d'urbanització, es va digitalitzar immediatament i se'n va entregar una còpia a les donatàries.

Contingut

L'any 1965 s'iniciaven les obres d'urbanització de Santa Margarida. Malgrat l'evident impacte urbanístic, social i econòmic que va suposar la seva construcció per a Roses, gairebé no disposàvem d'imatges que documentessin el procés d'urbanització. Les imatges de la col·lecció del senyor Joan Torres Ponsí, doncs, venen a cobrir un buit flagrant. S'han triat tres fotografies il·lustratives: una imatge aèria que permet veure l'estat de la zona l'any 1966 i dues fotografies relacionades amb el món del treball, una de les quals sorprèn per la persistència del treball infantil en una data tan recent i en un entorn tan proper.

La urbanització d'un territori tan extens com és Santa Margarida ha generat una quantitat fenomenal de documentació. No es tracta només dels plànols necessaris per obrir carrers i definir els serveis bàsics d'aigua, llum, xarxa de clavagueres, etc, sinó que es varen produir centenars i, fins i tot, milers de documents administratius. Així mateix, també s'haurien de comptar per centenars la quantitat de llicències d'obres que es varen tramitar, i encara es tramiten, per poder construir tots els edificis existents. Per tant, Santa Margarida és una urbanització amb un pes documental important i, malgrat això, no hi havia testimonis gràfics dels seus inicis.

La donació de Joan Torres Ponsí il·lustra els orígens de la urbanització i, a través de les fotografies que va conservar, permet documentar com es va desenvolupar l'obra, per quin sector es va començar, com era el medi físic preexistent, amb quina maquinària es va comptar, quins treballadors hi varen participar i, fins i tot, permet documentar —com dèiem— la presència de treball infantil. Per tot plegat la col·lecció de fotografies de Joan Torres Ponsí esdevé, ja, una font de referència inexcusable per apropar-se a Santa Margarida.

Més informació

Monogràfic cinquantenari de la urbanització de Santa Margarida, *Revista de la Festa Major*, Roses, 2019, Ajuntament de Roses.

Pel planejament urbanístic de Santa Margarida, tant històric com actual, vegeu <https://www.roses.cat/la-vila/urbanisme/planejament>.